

Institucije u znanosti i visokom obrazovanju

Grbac, Vanja

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:228279>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-09**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

VANJA GRBAC

**INSTITUCIJE U ZNANOSTI I VISOKOM
OBRAZOVANJU**

Završni rad

Pula, 2016.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

VANJA GRBAC

**INSTITUCIJE U ZNANOSTI I VISOKOM
OBRAZOVANJU**

Završni rad

JMBAG: 0303034733, redoviti student

Studijski smjer: Ekonomija

Predmet: Obrazovna politika

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Opća ekonomija

Mentor / Mentorica: prof. dr.sc. Marija Bušelić

Pula, rujan 2016.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika ekonomije/poslovne ekonomije, smjera _____ ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile
u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom

_____ koristi
na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.
Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

_____

SADRŽAJ

1. UVOD	6
2. MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA	7
3. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE	11
4. INSTITUCIJE U ZNANOSTI	18
4.1. ZNANSTVENI INSTITUTI	19
4.2. HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	21
4.3. KOLABORATIVNI ZNANSTVENI PROGRAMI	22
4.4. ZNANSTVENI CENTAR IZVRSNOSTI	23
4.5. ZNANSTVENO-TEHNOLOGIJSKI PARK	23
5. INSTITUCIJE U VISOKOM OBRAZOVANJU	24
5.1. SVEUČILIŠTE	33
5.2. VELEUČILIŠTA I VISOKE ŠKOLE	38
6. ZAKLJUČAK	41
LITERATURA	43
POPIS SHEMA, SLIKA, TABLICA, GRAFIKONA	45
SAŽETAK	46
SUMMARY	47

1. UVOD

Visoko obrazovanje je jedan od vrlo važnih preuvjeta kako bi se moglo stvoriti „društvo znanja“ i kako bi općenito društvo moglo funkcionirati na višoj razini. Također visoko obrazovanje kao takvo je vrlo bitno pogotovo u situacijama kad nastupi kriza, primjer toga je pokazatelj da su osobe sa visokim stupnjem obrazovanja lakše uspjele sačuvati posao nego one sa nižim stupnjem obrazovanja. Temelje za gradnju dobrog obrazovnog sustava predstavljaju institucije u znanost i visokom obrazovanju što je ujedno i tema istraživanja u ovome radu. Republika Hrvatska je potpisivanjem Bolonjske deklaracije preuzela obvezu provođenja Standarda i smjernica za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju gdje je previđeno da su za to zadužene institucije koje trebaju provoditi i izrađivati strategiju za stalno poboljšavanje nastavnog procesa. Vrlo važnu ulogu u tom procesu imaju i sami studenti koji daju povratne informacije koje oni kao korisnici visokoobrazovanih institucija pružaju kroz potražnju za programom, uspjehom, brojem studenata i slično. Upravo u ovome završnom radu obraditi ću način i poslovanje institucija u visokom obrazovanju i znanosti u Republici Hrvatskoj. Cilj ovog rada je uvidjeti na koji način institucije pružaju svoje usluge i posluju. U samome radu iznosim neke osnovne informacije o institucijama u znanosti i visokom obrazovanju počevši od zakona na kojima se uređuju znanstveni sustavi i visoko obrazovanje, zatim o pojedinim institucijama kao Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za znanost i visoko obrazovanje o kojima ću iznijeti osnovne informacije o njihovom poslovanju, ustroju, načinu upravljanja i strategijama. Nakon tih poglavlja, slijede poglavlja o visokim učilištima u Republici Hrvatskoj gdje ću gdje ću iznijeti općenito informacije o visokim učilištima, broju visokih učilišta, vlasničkoj strukturi i vrsti visokih učilišta gdje ću obraditi zasebno cijeline koje obuhvaćaju sveučilište, veleučilište i visoke škole tj. njihove sastavnice, organizacijsku strukturu, broj studenata te ću pokušati objasniti njihovo poslovanje i ulogu u visokom obrazovanju i znanosti. U radu su korištene metode dedukcije, analize i sinteze, deskripcije i metoda kompilacije.

2. MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

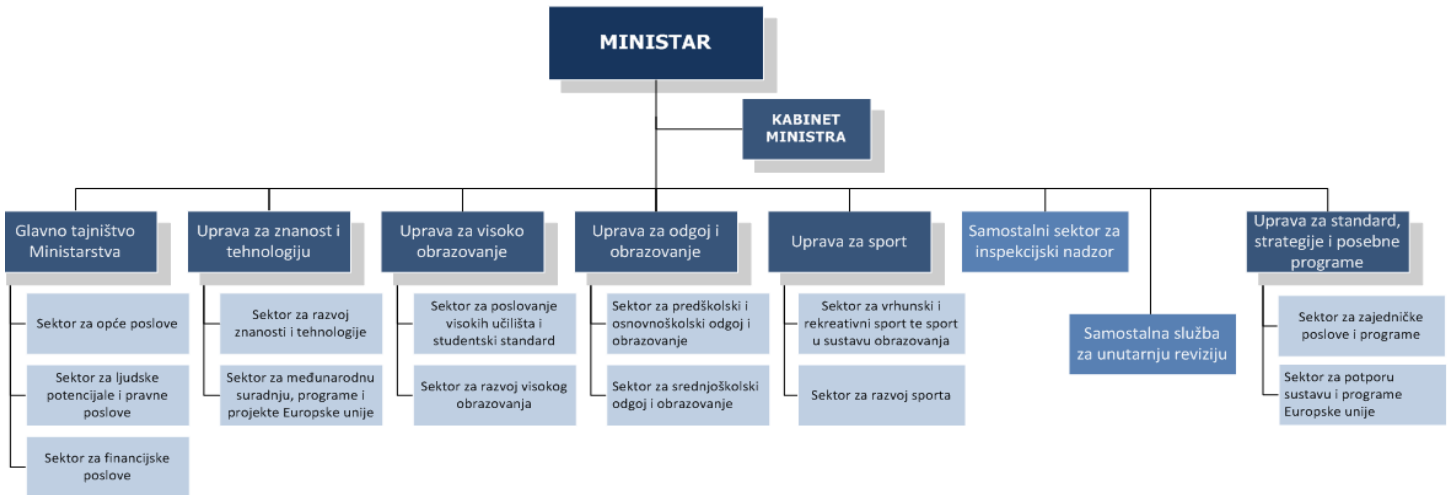
„Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta(MZOS) ustrojeno je 23.12.2003. godine spajanjem Ministarstva prosvjete i sporta i Ministarstva znanosti i tehnologije. Time je stvorena pretpostavka za stvaranje povezanice između znanosti, informacijskog društva i sporta te njihovo međusobno djelovanje.“ (*članak: Strateški plan MZOS-a 2014.-2016.*)

Ministarstvo je državno nadležno tijelo odgovorno za sustav obrazovanja, odgoja, znanosti i sporta čija je uloga, ustroj i njegove aktivnosti koje provodi stvaraju temeljne pretpostavke za nadogradnju i suradnju ostalih institucija koje su važne za funkcioniranje sustava obrazovanja i znanosti. Ministarstvo obavljanjem svoje redovite djelatnosti pruža svim sudionicima potporu u obrazovnom procesu u materijalnom i financijskom smislu. Način na koji Ministarstvo postiže svoje ciljeve je da kroz viziju i misiju svoga poslovanja usklađuje sve odgojno-obrazovne, znanstvene i sportske djelatnosti. Vizija Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta je postizanje konkurentnog i kvalitetnog sustava obrazovanja na globalnoj razini gdje će sudionici u obrazovnom procesu moći stjecati, kroz njega, potrebno znanje, odgovornosti i vještine koje će kasnije moći primjenjivati prilikom obavljanja neke djelatnosti a samim time država će moći biti prepoznatljiva kao mjesto gdje znanost i visoko obrazovanje pokreću gospodarski i socijalni razvoj društva. Misija Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta je osiguravaje uvjeta za obrazovanje kompetentnih, samopouzdanih, poduzetnih i odgovornih individualaca koji će kasnije te kvalitete moći primjeljivati na svojim radnim mjestima a samim time stvara se pretpostavka za cijeloživotno učenje koje zahtijeva konstantnu kvalitetnu pripremu individualaca radi potreba ostvarenja ciljeva novih radnih mjesta.

U sklopu organizacijske klasifikacije Ministarstva djeluje Agencija za znanost i visoko obrazovanje, zatim Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Agencija za mobilnost i programe EU-a, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Hrvatska akademska i istraživačka mreža, i ostale javne ustanove. (*članak: Strateški plan MZOS-a 2014.-2016.*)

Shema 1. Ustroj Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske

Izvor: *Strateški plan za razdoblje 2014.-2016. MZOS-a*

Dostupno: <http://public.mzos.hr> (26.7.2016.)

Unutar sektora za razvoj znanosti i tehnologije djeluju službe za poslovanje u znanosti te služba za razvoj znanstvene i inovacijske politike koji djeluju preko pripadajućih odjela. Unutar sektora za međunarodnu suradnju, programe i projekte EU-a djeluju službe za programe i projekte Europske unije te služba za međunarodnu suradnju s pripadajućim odjelima.

Unutar uprave za visoko obrazovanje djeluju službe za poslovanje visokih učilišta te za studentski standard s pripadajućim odjelima te služba za kvalitetu obrazovanja i strategiju visokog obrazovanja, međunarodnu suradnju.

Sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj sastoji se od predškolskog odgoja koje priprema djecu za osnovno obrazovanje zatim od osnovnog obrazovanja koje je besplatno i obavezno, srednjoškolskog obrazovanja koje je preduvjet za nastavak školovanja te visoke naobrazbe.

Kvalitetna visoka naobrazba je preduvjet za stvaranje uspješnog društva, pa je samim time jedna od glavnih zadaća Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta briga o stvaranju intelektualne podloge koja će tu zadaću provoditi tu a sve to uz pomoć sveučilišta, veleučilišta i visokih škola.

Prema Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta obavlja upravne poslove koji se odnose na razvoj visokog obrazovanja, ostvarivanje nacionalnih strategija i programa za visoko obrazovanje, osiguravanje i praćenje financijskih i materijalnih uvjeta za rad visokih učilišta, pripremanje i predlaganje izvješća o radu i vrednovanju visokih učilišta i studijskih programa, subvencioniranje troškova studija, studentski standard, praćenje uspješnosti studija i drugih procesa visokoškolskog obrazovanja, upravljanje provedbom Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, vođenje upisnika visokih učilišta i registra studijskih programa, upravljanje bazama podataka o visokom obrazovanju, poticanje cjeloživotnog učenja i visokog obrazovanja odraslih te upravni nadzor nad visokim učilištima. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta također sudjeluje u pripremi programa i projekata iz programa Europske unije i ostalih oblika međunarodne pomoći te obavlja poslove vezane za sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije i drugih međunarodnih tijela. Vezano za projekte iz programa Europske unije, Ministarstvo je naručilo projekt izrade pregleda učenja temeljenog na radu u svim programima visokog obrazovanja u cilju razvoja politike u tom smjeru i implementacije tih kriterija u buduće kriterije za osiguranje kvalitete na visokim učilištima s ciljem spriječavanja ranog odustajanja od visokog obrazovanja. Kako bi se problem umanjio povećale su se također i kvote za pristup visokom obrazovanju studentima starijim od 25 godina te se budućim i sadašnjim studentima koji imaju predmete iz područja STEM¹-a, ponudit će se državne stipendije u cilju poticanja zapošljavanja i stjecanja diploma upravo iz tih područja. Također je tijekom provedba Hrvatskog kvalifikacijskog okvira čija je glavna svrha pokrenuti modernizaciju kurikuluma za visoko obrazovanje te srednje i stručno osposobljavanje usklađivanjem s potrebama tržišta rada. Cijeli projekt koordinira Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala u suradnji sa Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta. (*članak: Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2015. Hrvatska*) Prema Zakonu o proračunu Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta obvezno je svake godine izraditi strateški plan koji je zajedno sa strateškim planovima drugih ministarstava predstavlja temelj za izradu vladinih programa za trogodišnje razdoblje.

---

¹ Eng. STEM- akronim početnih 4 slova područja: science, technology, engineering, mathematics

Glavni ciljevi strateškog plana Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2016.-2018. godine su:

1. „osiguranje i unapređenje kvalitete te povećanje dostupnosti, učinkovitosti i relevantnosti sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama
2. unaprijeđena znanost kao pokretač dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja“ (*Članak: MZOS- Strateški plan za razdoblje 2016.-2018.*)

Osiguranjem i unaprijeđenjem kvalitete te povećanjem dostupnosti odgoja i obrazovanja stvara se temelj kako bi pojedinac mogao biti pokretač dugoročnog gospodarskog i razvoja društva „znanja“ a samim time pokreće se i precizno definiran sustav visokog obrazovanja u kojeg provode institucije.

3. AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE

Agencija za znanosti i visoko obrazovanje osnovana 15.7.2004. na temelju Zakona o ustanovama (*Narodne novine*«, br. 76/93, 29/97 i 47/99), Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (*Narodne novine*«, br. 123/2003 i 198/2003), te Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (*Narodne novine*«, br. 158/2003 i 198/2003). Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o osnivanju Agencije za znanost i visoko obrazovanje kojom se uređuje djelatnost, ustrojstvo, prava i obveze i izvori sredstava agencije. Agencija je 2005.godine registrirana na Trgovačkom sudu sa sjedištem u Zagrebu. (*članak: Agencija za znanost i visoko obrazovanje*)

Agencija za znanost i visoko obrazovanje je osnovana prema uzoru na zemlje Europske unije kao agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti. Agencija nastoji svojom aktivnošću i radom pridonijeti stvaranju inovativnog i konkurentnog sustava znanosti i visokog obrazovanja. Ona također promiče osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti s krajnjim ciljem da se uspostavi visoka kvaliteta u radu visokih učilišta i znanstvenih organizacija a samim time se postiže kvaliteta u visokoobrazovnom i znanstvenom sustavu kako bi on bio prepoznatljiv u svijetu i zemljama Europske unije te mogao na istima konkurirati u području znanosti i visokog obrazovanja.

„Svrha Agencije za znanost i visoko obrazovanje je:

1. očuvanje akademskih standarda i vjedostojnosti kvalifikacija unapređenje kvalitete visokog obrazovanja i znanosti
2. prenošenje informacija o kvaliteti akademskih standarda
3. promicanje jednakih mogućnosti u pristupu visokom obrazovanju
4. poticanje suradnje i razmjene znanja među ustanovama
5. uspoređivanje kvaliteta i standarda ustanova Hrvatske i Europske unije
6. podupiranje i provođenje Hrvatskog kvalifikacijskog okvira“ (*članak: Agencija za znanost i visoko obrazovanje*)

Postupci vanjskog osiguravanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju provode kako bi mogli osigurati kvalitetu tako da se provjeravaju standardi kvalitete i samim time automatski se štiti sustav visokog obrazovanja od nekvalitetnih visokih učilišta i studijskih programa na način da ih eliminira zbog neispunjavanja tih standarda te se osigurava ispravnost visokoškolskih kvalifikacija. Također se unaprijeđuje kvaliteta tako da se podiže i jača svijest o važnosti obrazovanja i znanosti, povećava se povjerenje u privatni sektor jer on ima uz javni sektor vrlo važnu ulogu u gospodarskom i društvenom razvoju te olakšava se transfer sa jednom na drugo visoko učilište kako bi se osigurala mobilnost u nacionalnom i međunarodnom okviru. Republika Hrvatska ima kombinirani model reakreditacije institucija i programa što znači da se provodi institucionalna i programska akreditacija tj. dva elementa se ocjenjuju, a to su zadovoljenje minimalnog akademskog praga i ocjena kvalitete gdje se ocjenjuje ako institucije zadovoljavaju minimalne uvjete za pružanje kvalitetne usluge odgoja i obrazovanja kao i njihovu osposobljenost na neprestano unaprijeđenje svih programa i procesa unutar institucije.

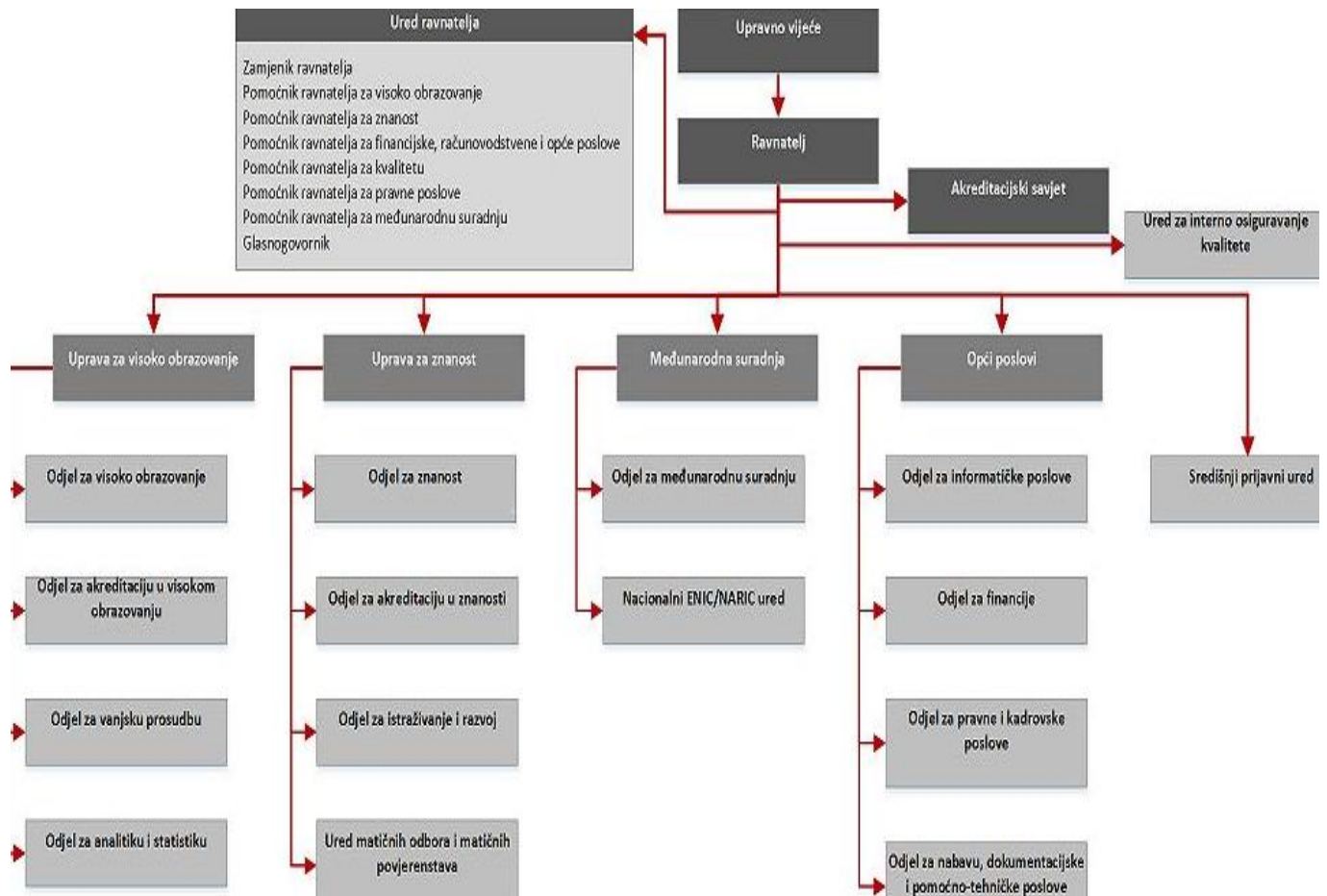
Zakonodavni okvir Agencije za znanost i visoko obrazovanje čine sljedeći zakoni:

1. Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju
2. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
3. Zakon o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija

„Tijela Agencije za znanost i visoko obrazovanje su:

1. Upravno vijeće
2. Ravnatelj
3. Akreditacijski savjet
4. Vijeće za vrednovanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija“ (*Članak: Agencija za znanost i visoko obrazovanje- Organizacija*)

Shema 2. Agencija za znanost i visoko obrazovanje- organizacijska struktura

Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje- ustroj

Dostupno: <https://www.azvo.hr/hr/o-nama/organizacija/ustroj> (29.7.2016.)

Upravno vijeće je tijelo koje je zaduženo za upravljanje Agencijom s pravima i odgovornostima utvrđenim:

1. Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju
2. Zakonom o ustanovama
3. Statutom Agencije
4. drugi akti Agencije

Upravno vijeće sastoji se od predsjednika i osam članova.

Akreditacijski savjet je stručno tijelo Agencije za znanost i visoko obrazovanje koji čine predstavnici iz sustava znanosti i visokog obrazovanja te gospodarstva. Akreditacijski savjet donosi dokumente vezane za postupke vanjskog vrednovanja i konačno mišljenje o kvaliteti visokih učilišta i znanstvenih organizacija. (*Članak: Akreditacijski savjet*) Prema Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju utvrđen je okvir djelatnosti kojima se Agencija za znanost i visoko obrazovanje bavi a neke od njih su:

1. provođenje dijela postupka inicijalne akreditacije
2. postupke reakreditacije
3. postupke tematskog vrednovanja
4. postupke vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjih sustava osiguranja
5. unapređivanje kvalitete
6. usporedba podataka s drugim sustavima obrazovanja
7. donošenje ocjena u svim postupcima vrednovanja

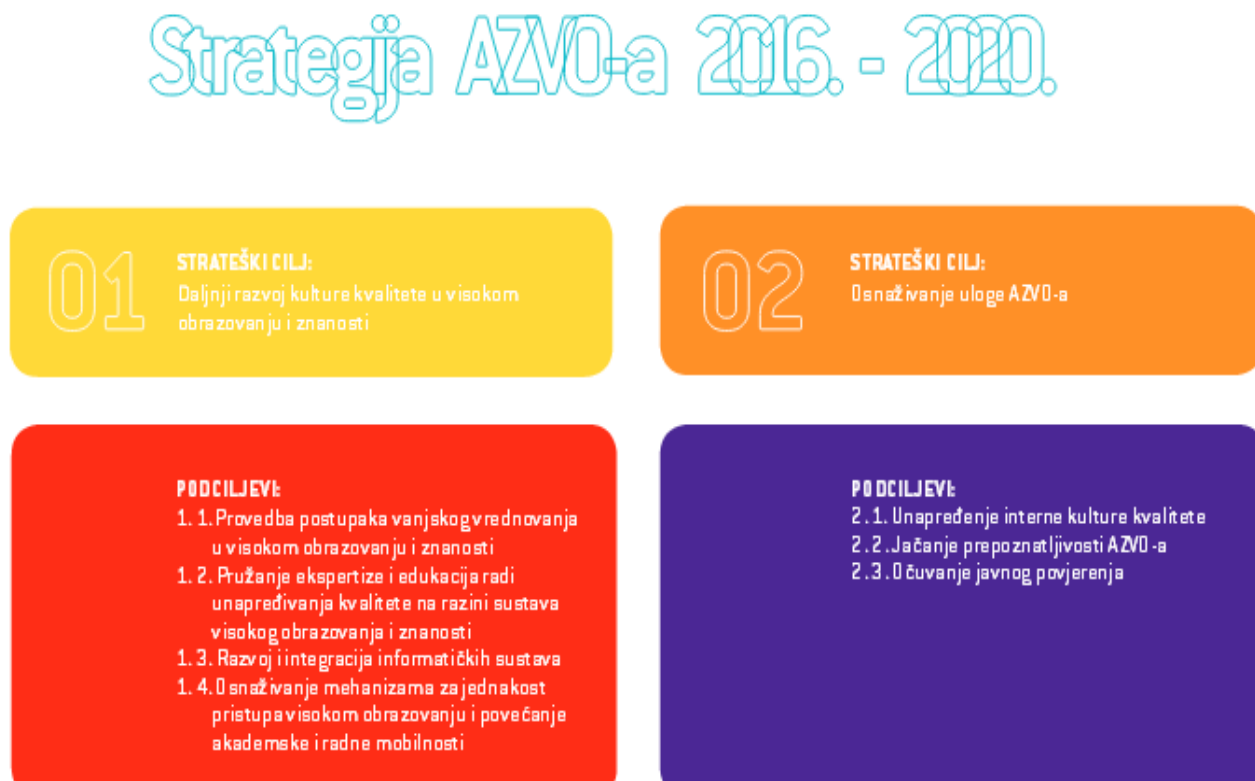
Agencija se osim navedenih djelatnosti, bavi pružanjem informacija o uvjetima upisa na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i sadrži sve podatke o ispunjavanu uvjeta za upis pristupnika na visoka učilišta na temelju kojih studenti upisuju studijske programe. Agencija provodi postupak priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija te pruža informacije o inozemnom i Hrvatskom sustavu obrazovanja.

Jedna od glavnih zadaća Agencije je brinuti se za uspješno djelovanje:

1. Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj
2. Savjeta za financiranje znanosti i visokog obrazovanja
3. Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju
4. područnih vijeća, matičnih odbora i stručnih povjerenstva

te brinuti i nadzirati njihovo poslovanje i djelatnost kako bi mogli pružati kvalitetnu uslugu u okviru znanosti i visokog obrazovanja kroz njihov međusobni partnerski odnos.

Slika 1. Strategija Agencije za znanost i visoko obrazovanje 2016.-2020.

Izvor: Strategija Agencije za znanost i visoko obrazovanje 2016.-2020.

Dostupno: <https://www.azvo.hr/hr/publikacije/publikacije-azvo-a> (30.7.2016)

Strategija Agencije za znanost i visoko obrazovanje za razdoblje 2016. – 2020.

sastoji se od dva glavna cilja te niza podciljeva. Pod strateškim ciljem razvoja kulture i kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju i znanosti Agencija za znanost i visoko obrazovanje će razvijati i promicati kulturu kvalitete unutar sustava visokog obrazovanja i znanosti kao jedan od ključnih pokretača daljnjeg razvoja tih sustava zato što svako društvo kako bi moglo funkcionirati mora imati dobro organiziran sustav visokog obrazovanja i znanosti kako bi moglo pokrenuti gospodarski razvoj. Pod strateškim ciljem osnaživanja uloge Agencije u znanosti i visokom obrazovanju podrazumijeva se dodatno osnaživanje nacionalne i međunarodne uloge Agencije te jačanje prepoznatljivosti kvalitete njegova stručnog rada i postignutih rezultata kako bi oni mogli

biti prepoznatljivi u nacionalnom i međunarodnom okviru koji je vrlo bitan za stvaranje partnerstva i suradnje.

Postupci vrednovanja u visokom obrazovanju: (*članak: Vrednovanja u visokom obrazovanju*)

1. Inicijalna akreditacija studijskih programa
2. Inicijalna akreditacija visokih učilišta
3. Reakreditacija visokih učilišta
4. Tematsko vrednovanje u visokom obrazovanju
5. Reakreditacija dijela djelatnosti visokih učilišta
6. Postupci i kriterij za davanje mišljenja AZVO-a
7. Vrednovanja izmjena ili dopuna odobrenih studijskih programa
8. Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osigranja kvalitete(audit)

Postupci vrednovanja u znanosti: (*članak: Vrednovanja u znanosti*)

1. Inicijalna akreditacija znanstvenih organizacija
2. Reakreditacija znanstvenih ustanova
3. Tematsko vrednovanje u znanosti
4. Vrednovanje znanstvene kvalitete u svrhu osnivanja centara izvrsnosti

Kao jedan od važnijih poslova Agencije za znanost i visoko obrazovanje smatra se priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija. Akademsko priznavanje prema Zakonu o priznavanju inozemnih kvalifikacija i priznavanje razdoblje studija, odnosno ECTS bodova, obavlja u visoko učilište u Republici Hrvatskoj na kojemu osoba želi nastaviti visokoškolsko obrazovanja. Postupak priznavanja započinje tako da se zahtjev za stručno priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija podnosi Nacionalnom ENIC/NARIC² uredu pri Agenciji za znanosti i visoko obrazovanje. U postupku vrednovanja uzima se isključivo u obzir stupanj postignutih znanja, vještina,

---

² ENIC- European Network of National Information Centres on academic recognition and mobility, osnovano je od strane vijeća EU i UNESCO u svrhu akademske pokretljivosti i što kvalitetnije provedbe načeka Konvencije o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija na području EU.

NARIC- National Academic Recognition Information Centres, osnovana je na inicijativu Europske komisije u cilju unaprijeđivanja akademskog priznavanja kvalifikacija u zemljama članicama EU, EEZ itd.

kompetencija koje su stječene kvalifikacijom bez usporedbe nastavnih programa. Agencija za znanosti i visoko obrazovanje dužna je donijeti rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za stručno priznavanje. (*članak: Ured ENIC/NARIC*) Nadzor nad zakonitošću rada Agencije u visokom obrazovanju i znanosti sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju obavlja Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta a o rezultatima svoga rada Agencija jedanput godišnje izvješćuje osnivača, nacionalno vijeće nadležno za znanost i za visoko obrazovanje. Imovinu agencije za znanost i visoko obrazovanje čine sredstva za rad pribavljena od osnivača ili drugih izvora u skladu sa zakonom te ne može bez suglasnosti osnivača opteretiti ili otuđiti nekretnine ili drugu imovinu čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđene Statutom Agencije. Agencija za obveze odgovara cijelom svojom imovinom te za obveze solidarno i neograničeno odgovara osnivač Agencije za znanost i visoko obrazovanje tj. Republika Hrvatska. (*članak: Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*) „Kvaliteta visokoškolskih institucija kao i njihovih nastavnih programa ono je na čemu inzistiraju brojne zemlje.“ (*Lazibat, 2005., str.9.*). Kvaliteta institucija je vrlo bitna u modernoj znanosti zato što je potrebno da se prilagođava svojim korisnicima jer i same institucije se suočavaju sa promjenama kao npr. nove tehnologije, razmjena studenata, učenje na daljinu a i samim time da se danas je sve veći postotak odraslih koji odlučuje dalje se usavršavati.

4. INSTITUCIJE U ZNANOSTI

Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uređuju se sustavi znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. One čine sastavni dio međunarodnog, europskog, znanstvenog, umjetničkog i obrazovnog prostora.

„Znanstvena djelatnost se temelji na:

1. slobodi i autonomiji stvaralaštva
2. etičnosti znanstvenika
3. javnosti rada
4. povezanosti sa sustavom obrazovanja
5. međunarodnim mjerilima kvalitete
6. poticanju i uvažavanju specifičnosti nacionalnih sadržaja
7. zaštita intelektualnog vlasništva“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 2)*

Institucije koje su ključne za znanost su:

1. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
2. Agencija za znanost i visoko obrazovanje
3. Znanstveni instituti
4. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
5. Znanstveni centar izvrsnosti
6. Znanstveno-tehnološki park

U Republici Hrvatskoj su se registrirale 182 pravne osobe, čime su se upisale u Upisnik znanstvenih organizacija i time stekle pravo na javno financiranje. Nositelji znanstvene djelatnosti su:

1. 25 javnih znanstvenih instituta
2. 87 visokih učilišta od čega: 7 sveučilišta (6 javnih i 1 privatno), 72 sastavnice javnih sveučilišta (fakulteti, akademije i odjeli), 4 visoke škole(2 privatne i 2 javne), te 4 javna veleučilišta.
3. 70 pravnih osoba izvan sustava visokog obrazovanja i javnih znanstvenih instituta koje su registrirale znanstvenu djelatnost i to: 3 ustanove od posebnog značaja

(Nacionalna sveučilišna knjižnica, HAZU, Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, bolnice i zdravstvene ustanove s istraživačkim jedinicama, državni instituti i zavodi, arhivi, muzeji i slično. (članak: Agencija za znanost i visoko obrazovanje- Znanstvene organizacije)

Grafikon 1. Znanstvene organizacije upisane u upisnik

Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje- Znanstvene organizacije

Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/znanost/znanstvene-organizacije> (11.09.2016.)

Prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Znanstvenu djelatnost obavljaju sveučilišta i njihove sastavnice, javni znanstveni instituti, znanstveni instituti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti te druge pravne osobe i njihove ustrojstvene jedinice. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta vodi Upisnik znanstvenika i znanstvenih organizacija.

4.1. ZNANSTVENI INSTITUTI

„Znanstvene institute osnivaju domaće i inozemne pravne i fizičke osobe, sukladno odredbama ovoga Zakona i Zakona o ustanovama. Radi ostvarivanja znanstvenih programa od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku, Vlada RH uredbom osniva

javne znanstvene institute.“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 25.*)

Upravljanje javnim znanstvenim institutom i znanstvenim institutom kao i njihov ustroj je uređen, prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Zakonom o ustanovama.

„Institut ima:

1. ravnatelja
2. znanstveno vijeće
3. upravno vijeće
4. druga tijela predviđena statutom ili na njemu utemeljenim drugim općim aktom

Znanstveno vijeće:

1. utvrđuje i provodi znanstvenu politiku instituta
2. raspravlja i odlučuje o znanstvenim i stručnim pitanjima
3. provodi dio postupka u znanstvena zvanja
4. provodi postupke izbora u znanstvena, suradnička i stručna radna mjesta i slično“
(*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl.26*)

Upravno vijeće, prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, vodi poslovnu i financijsku politiku te odlučuje o raspolaganju imovinom i odlučuje o pitanjima koja statutom nisu postavljena u nadležnost ostalih tijela. Također znanstveni instituti surađuju s visokim učilištima u znanstvenom radu i izvođenju studijskih programa.

„Prema znanstvenim područjima javni znanstveni instituti podijeljeni su u nekoliko područja, a to su sljedeće:

1. prirodne znanosti
2. biomedicina i znanosti
3. društvene znanosti
4. humanističke znanosti
5. tehničke znanosti“ (*Članak: MZOS- Zakon o znanosti, čl. 5*)

Prema Pravilniku o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnica(*NN 83/10*) javna znanstvena organizacija mora imati u radnom odnosu u punom radnom vremenu najmanje 7 znanstvenika od čega 3 u znanstvenom polju za koje se traži dopusnica dok privatna znanstvena organizacija mora imati 3 znanstvenika u punom radnom odnosu od čega su 2 u znanstvenom polju za koje se traži dopusnica.

4.2. HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti(HAZU) je znanstvena i kulturna institucija u Republici Hrvatskoj koja za cilj ima promicanje znanosti i umjetnosti te poticanje istih u suradnju Hrvatske s ostalim zemljama svijeta. Sjedište Akademije je u Zagrebu i pravna je osoba. Akademija surađuje s drugim akademijama znanosti i umjetnosti, sveučilištima, znanstvenim ustanovama državnim tijelima, kulturnim i drugim ustanovama, te znanstvenicima i umjetnicima iz zemlje i inozemstva. Tijela Akademije su skupština i predsjedništvo. Skupština donosi statut Akademije te se nadzor nad zakonitošću rada obavlja Sabor te ju sačinjavaju svi redoviti članovi dok je predsjedništvo izvršno tijelo Akademije. Prihode Akademije sačinjavaju sredstva iz proračuna Republike Hrvatske, sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću i sredstva drugih izvora. (*Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti*)

Akademija je podijeljena u nekoliko razreda:

1. za društvene djelatnosti
2. za fizičke, matematičke i kemijske znanosti
3. za prirodne,tehničke i medicinske znanosti
4. za filološke znanosti³
5. za književnost
6. za likovnu umjetnost
7. za glazbenu umjetnost i muzikologiju

---

³ Filologija- znanost koja se bavi proučavanjem jezičnih pojava, tj. gramatičkih i književnih

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao i svaka druga institucija ima svoju viziju i misiju. Vizija akademije je „...hrvatsko društvo znanja i znanosti“. „Misija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti je uključivanje znanosti u europske i svjetske tokove znanosti, trajnim poticanjem i sustavnim povećanjem ulaganja iz državnog proračuna i drugih izvora u istraživanja i razvoj znanosti, te briga o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu, kao bitnih čimbenika duhovnog, gospodarskog, političkog i sveopćeg napretka Hrvatske.“ (*članak HAZU- Vizija i misija*)

„Akademija:

1. potiče i organizira znanstveni rad i zalaže se za primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku, kulturnu djelatnost i brine o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu;
2. objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva;
3. daje prijedloge i mišljenja za unaprijeđivanje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku“ (*Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, čl. 2.*)

Članovi akademije su redoviti, počasni, dopisni i suradnici. Za redovitog člana izabran može biti znanstvenik ili umjetnik, državljanin RH čiji su rezultati visoko rangirani i ujedno priznati. Počasni član je osoba koja ima zasluge za razvoj znanosti ili umjetnosti dok za dopisnog člana može biti izabran istaknuti znanstvenik ili umjetnik sa stalnim boravištem u RH koji surađuje s Akademijom. Za člana suradnika se izabire osoba znanstvenik ili umjetnik, državljenin RH, te su njegova postignuća u području znanosti i umjetnosti poznata. (*Zakon o Hrvatskoj Akademiji znanosti i umjetnosti, čl. Članovi Akademije*)

4.3. KOLABORATIVNI ZNANSTVENI PROGRAMI

Kolaborativni znanstveni program je prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju definiran kao interdisciplinarni istraživački program koji provode sveučilišta i javni znanstveni instituti koji u pravilu se sastoje od većeg broja znanstvenih projekata. Predlaže ga senat sveučilišta ili znanstveno vijeće javnog znanstvenog instituta.

4.4. ZNANSTVENI CENTAR IZVRSNOSTI

„Znanstveni centar izvrsnosti je znanstvena organizacija ili njezin ustrojbeni dio ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti rezultata svog znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu, unutar svoje znanstvene discipline.“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 29*). Ustroj znanstvenog centra izvrsnosti proglašava ministar uz suglasnost znanstvenog instituta ili organizacije ili skupine znanstvenika.

4.5. ZNANSTVENO-TEHNOLOGIJSKI PARK

„Znanstveno tehnologijski park je trgovačko društvo koje se osniva radi komercijalizacije znanstvenih rezultata, poticanje suradnje znanstvenika i gospodarstvenika i jačanja na znanosti temeljnog gospodarstva. Znanstveno tehnologijski park uživa porezne olakšice.“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 30*). Ustroj i ostale suglasnosti daje ministar na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj.

5. INSTITUCIJE U VISOKOM OBRAZOVANJU

Institucije u znanosti su:

1. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
2. Agencija za znanost i visoko obrazovanje
3. Agencija za odgoj i obrazovanje
4. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
5. Visoka učilišta

“Visoko obrazovanje se temelji na:

1. akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji sveučilišta
2. otvorenosti visokih učilišta prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici
3. nedjeljivosti sveučilišnog nastavnog rada i znanstvenog istraživanja, odnosno umjetničkog stvaralaštva
4. uzajamnosti i partnestvu pripadnika akademske zajednice
5. europskoj humanističkoj i demokratskoj tradiciji te usklađivanje s europskim sustavom obrazovanja
6. poštivanju i afirmaciji ljudskih prava
7. jedinstvu stručnog i obrazovnog rada u svrhu osposobljavanja za stručna znanja i vještine
8. konceptu cjeloživotnog obrazovanja
9. povezanosti s predtercijarnim obrazovanjem
10. interakciji s društvenom zajednicom i obvezi sveučilišta, veleučilišta, visokih škola i javnih znanstvenih instituta da razviju društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske i znanstvene zajednice“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 2*)

Agencija za odgoj i obrazovanje obavlja poslove vezane stručne i savjetodavne poslove u odgoju i obrazovanju, sudjeluje u praćenju, unapređivanju i razvoju odgoja i obrazovanja. Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih osnovana je Zakonom o agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (*Narodne novine, broj 24/10*). Osnivač je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja ministarstvo mjerodavno za poslove obrazovanja. Djelokrug rada joj je planiranje, razvijanje, organiziranje, provedbe, praćenja i unapređivanja sustava strukovnog

obrazovanja i obrazovanja odraslih. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja uređen je Zakonom o nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, osnivač je Republika Hrvatska a prava i dužnosti osnivača obavlja Republika Hrvatska. Centar obavlja poslove vanjskog vrednovanja u odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske i poslove provođenja ispita temeljenih na nacionalnim standardima. „Visoka učilišta su sveučilište te fakultet i umjetnička akademija u njegovu sastavu, veleučilište i visoka škola.“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl.47*). „Većina visokoškolskih obrazovnih sustava zemalja Europske unije i Hrvatske se temelji na binarnom modelu što podrazumijeva organiziranje i izvođenje stručnih studija od strane visokih škola i veleučilišta te sveučilišnih studija od strane sveučilišta s fakultetima.“ (*Krivačić D., 2010., str.122.*) „Tijekom posljednjih godina uloga i značenje visokog obrazovanja znatno su porasli u svijetu pa tako i u Hrvatskoj. Politika visokog obrazovanja postala je neizostavan dio ukupne socijalne politike. Mnoge zemlje smatraju kako je ključ njihova uspješnog razvoja upravo u daljnjem usavršavanju visokoškolskih institucija koje će omogućiti da kvalitetno obrazovanje postane dostupno što većem broju stanovnika, a ne samo povlaštenoj eliti.“ (*Lazibat, 2005., str.9.*)

Svoju djelatnost visoka učilišta obavljaju kao javnu službu, sveučilišta, visoke škole i veleučilišta osnivaju se kao ustanove s time da veleučilišta i visoke škole ne mogu osnivati druga visoka učilišta dok sveučilište može u svome sastavu imati:

1. fakultete
2. umjetničke akademije i odjele
3. druge sastavnice u skladu sa zakonom

Sveučilište, fakultet i umjetnička akademija osnivaju se, prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju radi obavljanja djelatnosti i visokog obrazovanja, znanstvene, stručne i umjetničke djelatnosti te drugih djelatnosti. U okviru djelatnosti visokog obrazovanja visoka učilišta organiziraju i izvode sveučilišne a mogu organizirati i izvoditi i stručne studije. Veleučilište i visoka škola osnivaju se radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja kroz organizaciju i izvođenje stručnih studija i mogu obavljati stručnu, znanstvenu i umjetničku djelatnost u skladu sa Zakonom i statutom.

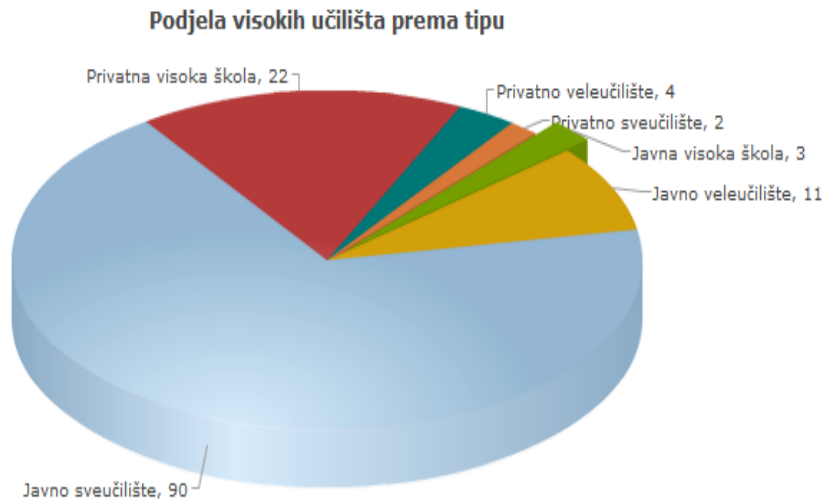
Visoka učilišta koja se osnivaju za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja osniva ih Vlada Republike Hrvatske sukladno uvjetima koje predviđa Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ili ustrojbene jedinice nadležnih ministarstava. Kad je visoko učilište ustrojbeno jedinica nadležnih ministarstava može izvoditi sveučilišni studij sukladno ugovoru sa sveučilištem kojemu povjerava izvođenje studija. Za studij jamstvo i odgovornost snosi sveučilište. (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl.48*)

Upravni nadzor nad zakonitošću rada i općih akata visokih učilišta obavljaju ministarstvo nadležno na unutarnje poslove sukladno posebnom sporazumu. Visoko učilište osnovano prema ovome Zakonu i propisima koji se odnose na osnivanje visokih ustanova može započeti obavljanje djelatnosti i izvođenje određenih studija nakon upisa u Upisnik visokih učilišta i registar ustanova pri trgovačkom sudu.

U Republici Hrvatskoj trenutno djeluje 119 visokih učilišta sa statusom ustanove od kojih: (*članak: Preglednik studijskih programa*)

1. 8 javnih sveučilišta + 82 sastavnica
2. 2 privatna sveučilišta
3. 68 fakulteta i umjetničkih akademija
4. 1 sveučilišni centar na javnim sveučilištima
5. 4 privatna veleučilišta
6. 11 javnih veleučilišta
7. 22 privatne visoke škole
8. 3 javne visoke škole
9. 13 odjela koja nisu u statusu ustanove

Grafikon 2. Podjela visokih učilišta prema tipu

Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje: Preglednik studijskih programa

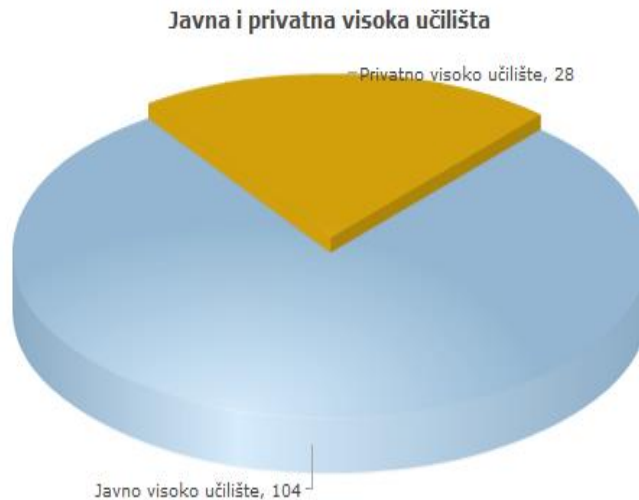
Dostupno: <http://mozvag.srce.hr/preglednik/pregled/hr/vrstavu/odabir.html>

(3.08.2016.)

U Republici Hrvatskoj postoje dvije vrste visokih učilišta prema vlasničkoj strukturi a to su privatna i javna visoka učilišta. U Republici Hrvatskoj postoji sveukupno 132 visokoobrazovne institucije od kojih su 104 javna visoka učilišta i 28 privatnih visokih učilišta. Javna visoka učilišta sastavljena su od 8 javnih sveučilišta i 82 pripadajuće sastavnice, 11 javnih veleučilišta i 3 javne visoke škole, dok su privatna visoka učilišta sastavljena od 2 privatna sveučilišta, 4 privatna veleučilišta i 22 privatne škole. (Čl. Agencija za znanost i visoko obrazovanje, *Preglednik studijskih programa*).

Grafički taj omjer izgleda:

Grafikon 3. Javna i privatna visoka učilišta

Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje: Preglednik studijskih programa

Dostupno: <http://mozvag.srce.hr/preglednik/pregled/hr/tipvu/odabir.html> (3.08.2016.)

Javna sveučilišta u Republici Hrvatskoj su: (članak: *Sveučilišta u RH*)

1. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
2. Sveučilište Sjever u Koprivnici
3. Sveučilište u Dubrovniku
4. Sveučilište Josipa J. Strossmayera u Osijeku
5. Sveučilište u Rijeci
6. Sveučilište u Splitu
7. Sveučilište Zadru
8. Sveučilište u Zagrebu

Javna veleučilišta u Republici Hrvatskoj su:

1. Međimursko veleučilište u Čakovcu
2. Tehničko veleučilište u Zagrebu

3. Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru
4. Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu
5. Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću
6. Veleučilište u Karlovcu
7. Veleučilište u Požegi
8. Veleučilište u Rijeci
9. Veleučilište u Slavonskom Brodu
10. Veleučilište u Šibeniku
11. Zdravstveno veleučilište u Zagrebu

Javne visoke škole u Republici Hrvatskoj su:

1. Visoka policijska škola u Zagrebu
2. Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici
3. Visoko gospodarsko učilište u Križevcima

Privatna sveučilišta u Republici Hrvatskoj su: (*članak: Privatna sveučilišta u RH*)

1. DIU Libertas međunarodno sveučilište
2. Hrvatsko katoličko sveučilište

Privatna veleučilišta u Republici Hrvatskoj su:

1. Veleučilište Baltazar Zaprešić
2. Veleučilište Hrvatsko Zagorje Krapina
3. Veleučilište Velika Gorica
4. Veleučilište VERN

Neke od privatnih visokih škola u Republici Hrvatskoj su:

1. Visoka poslovna škola „Libertas“ u Zagrebu
2. Visoka poslovna škola „PAR“ u Zagrebu
3. Teološki fakultet „Matija Vlačić Ilirik“ s pravom javnosti⁴ u Zagrebu
4. Politehnika Pula- Visoko tehničko-poslovna škola s pravom javnosti

---

⁴ Škole „s pravom javnosti“ su privatne škole tj. one kojima Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nije osnivač, svjedodžbe te škole izjednačene su svjedodžbama drugih državnih škola i visokih učilišta i priznate su u Republici Hrvatskoj ali i drugim zemljama.

Tablica 1. Ukupan broj studenata po tipu studija i tipu visokih učilišta

Tip studija	2008/09	2009/10	2010/11	2011/2012	2012/13	2013/14
Stručni studij	56831	58249	62517	63240	59624	55050
Javna visoka učilišta	45907	46298	47672	48170	45317	39065
Privatna visoka učilišta	10924	11951	14845	15070	14307	15985
Sveučilišni studij	128767	127058	131534	134178	128661	123626
Javna visoka učilišta	128669	126929	131371	133984	128274	122882
Privatna visoka učilišta	98	129	163	194	387	744
Ukupno:	185598	185307	194051	197418	188285	178676

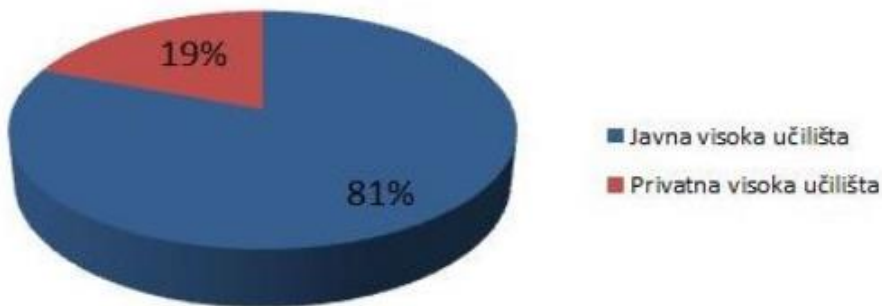
Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Statistike- Broj studenata po tipu studija i tipu visokih učilišta za akademske godine 2008./09. – 2013./14.

Dostupno: <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/statistike/44-statistike/690-ukupan-broj-studenata-po-tipu-visokih-uilita-za-0910-i-1011> (3.8.2016.)

Iz tablice 1. vidljivo je kako broj studenata na stručnim studijima raste do akademske godine 2011./12. i zatim opada kako bi u akademskoj godini 2014./15. bio najmanji za promatrano razdoblje od 2008./09. do 2014./15. Najviše je studenata na stručnim studijima studiralo u akademskoj godini 2011./12. u promatranom razdoblju. Od tog broja na stručnim studijima vidljivo je kako se prema vlasničkoj strukturi studenti ipak više zanimaju i biraju javna visoka učilišta a manje privatna. Vezano za sveučilišne studije vidljivo je kako je broj studenata kao i u prethodnom promatranom razdoblju za stručne studije podjednak te da varijacije koje vrijede za gore promatrano razdoblje vrijede i za ovo te da je trend privatnih visokih učilišta u rastu dok je javnih u padu. Ukupno broj studenata pokazuje kroz promatrano razdoblje kako je općenito broj studenata od 2012./13. u opadanju.

Grafički to izgleda:

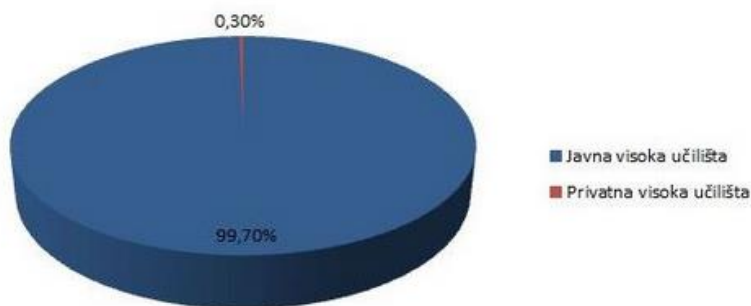
Grafikon 4. Broj studenata stručnih studija po tipu visokih učilišta

Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje: Statistike- Ukupan broj studenata po tipu studija i tipu visokih učilišta

Dostupno: <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/statistike/44-statistike/690-ukupan-broj-studenata-po-tipu-visokih-uilita-za-0910-i-1011> (3.8.2016.)

Grafikon 5. Broj studenata sveučilišnih studija po tipu visokih učilišta

Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje: Statistike- Ukupan broj studenata po tipu studija i tipu visokih učilišta

Dostupno: <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/statistike/44-statistike/690-ukupan-broj-studenata-po-tipu-visokih-uilita-za-0910-i-1011> (3.8.2016.)

Prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju visoka učilišta su podijeljena na javna i privatna visoka učilišta. Osnivač javnih visokih učilišta je Republika Hrvatska koja osniva sveučilište zakonom, a veleučilište i visoku školu uredbom Vlade Republike Hrvatske. Osnivačka prava nad visokim učilištima u ime Republike Hrvatske obavlja Vlada Republike Hrvatske ili Ministarstvo sukladno aktu o osnivanju. Privatno sveučilište, veleučilište i visoke škole se prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju osniva odlukom osnivača na način propisan odredbama ovog Zakona i propisima koji se odnose na osnivanje ustanove. Županije, gradovi i općine osnivaju visoku školu odlukom svog predstavničkog tijela. Također su prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju navedene metode financiranja javnih i privatnih visokih učilišta. Javna sveučilišta, veleučilišta i visoke škole financiraju iz državnog proračuna uzimajući pritom u obzir kapacitete pojedinog visokog učilišta, cijenu pojedinih studija te ocjenu o kvaliteti na temelju vrednovanja.

Visoka učilišta, instituti i znanstvene organizacije se mogu financirati i iz sljedećih izvora:

1. „sredstva osnivača
2. državnog proračuna RH
3. proračuna županija, gradova, općina
4. školarina
5. prihoda od znanstvenih, istraživačkih, umjetničkih i stručnih projekata, znanstvenih i stručnih elaborata i ekspertiza⁵
6. zaklada, donacija i pomoći
7. prihoda od nakladničke djelatnosti
8. prihoda ostvarenih na tržištu
9. prihoda od imovine, udjela u trgovačkim društvima, prihodima ostvarenim od pravnih osoba, kao i prihoda ulaganja fizičkih i pravnih osoba
10. ostalih izvora“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 107*)

---

⁵ Franc. Vještačenje, strukovni pregled i donošenje stručnog mišljenja- sudskog, trgovačkog umjetničkog

Iz državnog se proračuna mogu financirati i privatna visoka učilišta na temelju prethodno sklopljenog ugovora ukoliko ispunjavaju određene uvjete:

1. „obavljaju djelatnost u kojoj društvene potrebe nadilaze raspoložive mogućnosti javnih visokih učilišta ili je njihova djelatnost od posebnog državnog interesa
2. ako ispunjavaju uvjete propisane Zakonom
3. udovoljavaju prioritetima i kriterijima koje utvrđuje Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj uzimajući u obzir raspoloživa sredstva i kvalitetu tih učilišta“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl.109*)

„Javna sveučilišta u većini europskih zemalja imaju kontinuiranih problema s modelom financiranja, posebno u razdoblju velike ekonomske krize koja traje od druge polovine 2008. godine. Ovo je odrednica koja svoje specifično značenje ima za zemlje u tranziciji poput Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine.“ (*Kukić D. 2013.,str. 434*)

5.1. SVEUČILIŠTE

Visoka učilišta kao što je prethodno navedeno su:

1. sveučilište sa svojim sastavnicama fakultet i umjetnička akademija
2. veleučilište
3. visoka škola

„Visoko razvijeno državno sveučilište mora istodobno zadovoljavati četiri interesa: studenata, svojih zaposlenika, mreže državnih sveučilišta i društva.“ (*Buratović, 2010. str.62*)

Sveučilišni studiji osposobljavaju studente za obavljanje poslova u znanosti i visokom obrazovanju, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito. Sveučilište je prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju definiran kao ustanova koja osniva i provodi sveučilišne studije u najmanje dva znanstvena i/ili umjetnička područja u većem broju polja te interdisciplinarne studije kao autonomni i integrirani proces, neposredno putem svojih fakulteta, umjetničkih akademija i odjela koje osniva sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 54.*)

„Sveučilište je od rana formirano kao universitas magistrorum et scholarium, dakle kao zajednica učitelja i učenika, a njihovi odnosi, kao i položaj sveučilišta i njegova svrha u društvu, iskazani upravo tim temeljnim oblikom zajedništva.“ (*Barbarić, 2011., str.77.*)

Sveučilišta se također definiraju kao obrazovne ustanove koje povezivanjem znanstvenog istraživanja, nastave i studija unaprijeđuju i razvijaju znanost, struku i umjetnost, zatim pripremaju studente za obavljanje djelatnosti na temelju spoznaja i metoda koja su usavršili na sveučilištu te da također promiču međunarodnu i europsku suradnju u visokom obrazovanju.

„Sveučilišno obrazovanje obuhvaća:

1. preddiplomski sveučilišni studij
2. diplomski sveučilišni studij
3. poslijediplomski sveučilišni studij

Preddiplomski studij traje u pravilu 3 do 4 godine i stječe se njegovim završetkom 180 do 240 ECTS bodova, ono osposobljava studente za diplomski studij ili im daje mogućnost zapošljavanja na određenim stručnim poslovima. Završetkom se stječe naziv baccalaureus/baccalaurea ili prvostupnik/ica. Diplomski studij traje 1 do 2 godine i njegovim se završetkom stječe 60 do 120 bodova, može trajati i duže uz odobrenje Nacionalnog vijeća. Ukupan broj bodova na diplomskom i preddiplomskom studiju iznosi 300 ECTS bodova.

Poslijediplomski studiji su:

1. poslijediplomski sveučilišni studij
2. poslijediplomski specijalistički studij (doktorski studij)

Poslijediplomski sveučilišni studij traje najmanje 3 godine i završetkom tj. obranom doktorske disertacije u nekom znanstvenom području se stječe akademski stupanj doktora znanosti.“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. Sveučilišni studij*)

Sastavnice sveučilišta su:

1. fakulteti
2. umjetničke akademije
3. odjeli
4. instituti

Sveučilište svoje sastavnice integrira tj., integrira njihove funkcije što znači jamči njihovo djelovanje u skladu sa odlukama o akademskim pitanjima, znanstvenim istraživanjima, usklađeno djelovanje u financijskom poslovanju i slično. Sveučilište također jamči svojim studentima i nastavnicima mobilnost, unutarnju i vanjsku, te nadzor nad kvalitetom i konkurentnošću nastavnog znanstvenog, umjetničkog i stručnog rada. Sveučilište razvija svoj knjižnični i informacijski sustav kroz istraživanja i znanost. (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. Sveučilište*)

Statutom sveučilišta, aktom o osnivanju te općim aktima sastavnica utvrđuje se način upravljanja koji osigurava integriranost funkcija studija i ostvarenje interesa i ciljeva radi kojih je sveučilište osnovalo sastavnicu. Također sveučilište može radi komercijalizacije svojih znanstvenih rezultata, otkrića i patenata može biti osnivač ili suosnivač trgovačkih društva koji pripada sveučilištu radi unapređenja svoje djelatnosti. (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 54.*) Sveučilište se kao ustanova u modernim društvima smatra bitnim faktorom u ekonomskom, kulturnom, društvenom, gospodarskom, znanstvenom i umjetničkom razvoju jer ono osposobljavanja visokokvalificirane stručnjake. „Sveučilište, prije svega i u osnovi, jest više obrazovanje koje bi običan čovjek trebao dobiti“ (*Ortega J., Gasset 1930, Misija sveučilišta*)

Organizacijsku strukturu sveučilišta čine:

1. Rektor sveučilišta
2. Senat
3. Sveučilišni savjet
4. Odbori, vijeća i povjerenstva

Rektor sveučilišta bira se tajnim glasovanjem, mandat traje 4 godine i može se jednom ponoviti. Rektor saziva i presjedava sjednicama senata. Rektor može imati jednog ili više prorektora koje imenuje senat na način koji je to predviđen statutom sveučilišta. Rektor može obustaviti odluku dekana i ostalih čelnika sastavnica sveučilišta ukoliko je protivna zakonu ili statutu sveučilišta. (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 57.*)

Senat je izborna stručno tijelo koje se bira sukladno statutom Sveučilišta, na način koji osigurava zastupljenost svih znanstveno- nastavnih sastavnica sveučilišta i različitih područja znanosti i umjetnosti. Zaposlenici u znanstveno-nastavnim zvanjima čine

najmanje 60% članova senata. Studentski predstavnici koje sukladno statutu biraju sami studenti čine 10% članova senata iz redova preddiplomskih i diplomskih studija te 5% iz redova poslijediplomskih studija te ostatak čine ostali zaposlenici zastupljeni u senatu sukladno statutu. Rektor je član senata po položaju a prorektori sudjeluju u radu senata bez prava glasovanja. Senat odlučuje o svim akademskim, stručnim, znanstvenim i umjetničkim pitanjima. Neke od nadležnosti senata su da utvrđuje studijske kapacitete i upisnu politiku te upisne kvote, provodi ili povjerava sastavnicama provedbu stjecanja doktorata, dodjeljuje počasne doktorate, bira profesore emerituse i znanstvenike emerituse, odlučuje o uvjetima studiranja, koordinira međunarodnu suradnju, odlučuje o izdavačkoj djelatnosti, donosi statut i druge opće akte Sveučilišta, bira rektora te na njegov prijedlog imenuje prorektore, potvrđuje izbor dekana i pročelnika itd. *(Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, (čl. 58, čl.59)*

Sveučilišni savjet je prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i i visokom obrazovanju tijelo koje se brine za ostvarivanje djelatnosti sveučilišta prema aktu o osnivanju i statutu. Također, između ostalog brine o razvoju sveučilišta i njegovoj interakciji s društvom u kojemu djeluje te raspravlja i potvrđuje strateške i razvojne odluke senata sukladno statutu sveučilišta. Sveučilišni savjet sastavljen je od 6 ili 12 članova od kojih polovicu članova od kojih je najmanje jedan student imenuje senat a po šestinu članova koje imenuju osnivač, tijelo jedinice lokalne samouprave i gospodarska komora. U sveučilišnom savjetu ne mogu biti članovi senata i čelnici sastavnici sveučilišta. Članovi biraju između sebe predsjednika savjeta. Savjet radi na sjednicama a u njima sudjeluje rektor bez prava glasa te jednom godišnje ima obvezu podnositi izvješće osnivaču. *(Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 60)*

Kao što je prije navedeno sastavnice sveučilišta mogu biti fakulteti, umjetničke akademije, odjeli, instituti i druge sastavnice. „Fakultet je visoko učilište koje kao sastavnica sveučilišta ustrojava i izvodi sveučilišne studije te razvija znanstveni i stručni rad u jednom ili više znanstvenih i stručnih polja. Umjetnička akademija je također kao i fakultet visoko učilište i izvodi umjetničke studije te razvija umjetničko stvaralaštvo, znanstvenu i istraživačku djelatnost u području umjetnosti. Fakulteti i umjetničke akademije mogu imati statut koji mora biti u skladu sa statutom sveučilišta.“ *(Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl.62)*

„Sveučilišni odjel se osniva kao sastavnica sveučilišta koja sudjeluje u izvedbi studijskih programa i razvija znanstveni, stručni i umjetnički rad u jednom znanstvenom polju ili interdisciplinarnom znanstvenom području te sudjeluje u izvedbi studija. U sveučilišnom odjelu nastavnici, znanstvenici i suradnici djeluju iz određenog znanstvenog polja ili interdisciplinarnog znanstvenog područja tj. iz nekog područja u znanosti. Sveučilišni odjel ima pročelnika, stručno vijeće i druga tijela čiji se sastav, način osnivanja i djelokrug rada određuje statutom sveučilišta. „ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl.64.*)

„Fakultet i umjetnička akademija imaju:

1. dekana
2. vijeće
3. druga tijela predviđena statutom

Dekan predstavlja i zastupa fakultet ili umjetničku akademiju i ima prava i obveze sukladno statutu sveučilišta i statutu fakulteta ili umjetničke akademije. Dekanu u njegovu radu pomažu prodekani te je odgovoran za zakonitost, provedbu statuta i odluka sveučilišnih tijela na fakultetu ili umjetničkoj akademiji. Vijeće fakulteta sačinjavaju:

1. nastavnici
2. suradnici
3. studenti
4. jedan predstavnik zaposlenika

Vijeće prema statutu sveučilišta:

1. donosi odluke o akademskim, znanstvenim, umjetničkim i stručnim pitanjima
2. bira i razrješuje dekane i prodekane
3. donosi statut i druge opće akte
4. obavlja druge poslove utvrđene statutom" (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl.63*)

Integrirano sveučilište predstavlja sveučilište u kojem se zajednički, u za to određenim tijelima sveučilišta, odlučuje kako će povezano i usklađeno djelovati svi dijelovi sveučilišta. Integrirano sveučilište brine o planiranju i trošenju proračunskog novca na

vlastiti razvoj dok fakulteti s pravnom osobnošću se razvijaju zasebno tj. autonomno. (Članak: *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Bolonjski proces u RH*).

O integriranim sveučilištima se govori kada sveučilišta imaju sastavnice koje mogu imati status samostalnih visokih učilišta koji izvode studijske programe, upisuju studente i zapošljavaju nastavni kadar ili imaju sveučilišne odjele koji organiziraju i provode izvođenje studijskih programa. Primjer takvih sveučilišta u Republici Hrvatskoj su Sveučilište u Dubrovniku, Sveučilište u Puli i Sveučilište u Zadru. Ostala sveučilišta nisu formalno pravno integrirana ali imaju kao sastavnice sveučilišne centre koji izvode pojedine studije. Potreba za takvim sveučilištima nastaje jer se društvo mijenja tj. povećavaju se potrebe suvremenog društva i tehnološkog napretka pa integracija mora odgovarati potrebama svojih studenata i nastavnika kako bi mogli biti konkurentni na tržištu Europske unije tj. da bi se omogućila lakša mobilnost i suradnja. Integracija kao proces je važna jer omogućuje suradnju između sastavnica sveučilišta.

5.2. VELEUČILIŠTA I VISOKE ŠKOLE

„Veleučilišta i visoka škola su ustanove koje ustrojavaju i izvode stručne studije te obavljaju djelatnost sukladno Zakonu i statutu.“(*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, čl. 67.*) Veleučilište je, prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, visoka škola koja izvodi barem 3 različita studijska programa iz 3 različitih polja i ne može imati visoke škole kao sastavnice te se statutom uređuju pitanja ustroja, upravljanja i odlučivanja. Veleučilišta i visoka škola osnivaju se radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja organizacijom i izvođenjem stručnih studija te mogu obavljati stručnu, znanstvenu i umjetničku djelatnost u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i svojim statutom.

„Veleučilišta i visoke škole imaju kao tijela:

1. dekana
2. stručno vijeće
3. upravno vijeće
4. druga stručna i savjetodavna tijela“ (*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju čl.68*)

Na veleučilištu i visokoj školi se provode stručni studiji a mogu se provoditi i na sveučilištu samo ako ima suglasnost Nacionalnog vijeća.

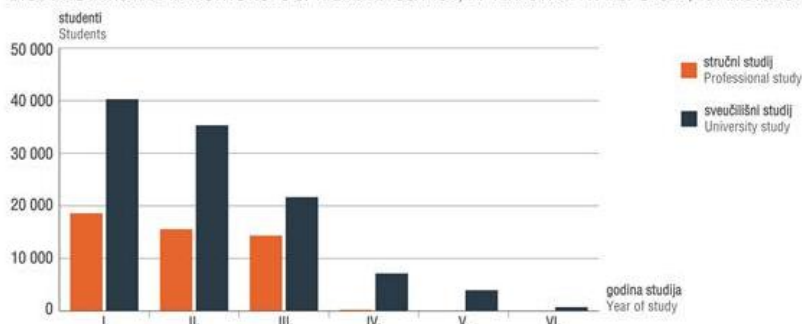
Stručno obrazovanje obuhvaća:

1. kratki stručni studij
2. preddiplomski studij
3. specijalistički diplomski stručni studij

Kratki stručni studij traje od dvije do dvije i pol godine i njihovim se završavanjem stječe 120 do 150 ECTS bodova a završetkom se stječe stručni naziv stručni pristupnik/ica uz naznaku struke. Preddiplomski studij traje 3 godine uz iznimku da može i 4 godine ako uz odobrenje Nacionalnog vijeće ispunjava međunarodne standarde. Završetkom se stječe 180 do 240 ECTS bodova te se stječe stručni naziv baccalaureus/baccalaurea uz naznaku struke. Specijalistički diplomski stručni studij traje 1 ili 2 godine i njegovim se završetkom stječe 60 do 120 ECTS bodova te se završetkom stječe stručni naziv specijalist/ica određene struke. Ukupan broj bodova završetkom preddiplomskog studija i specijalističkog diplomskog je najmanje 300 bodova. U Republici Hrvatskoj se prema mjestu izvođenja studijskih programa najveći broj veleučilišta nalazi u Zagrebu dok su ostali gradovi zastupljeni sa po jednim veleučilištem dok se po pitanju visokih škola na vodećem mjestu nalazi grad Zagreb u kojem je smješteno 14 visokih škola te Split u kojem se nalaze 3 visoke škole.

Grafikon 6. Broj upisanih studenata prema vrsti visokih učilišta za godinu 2014./15.

G-1. STUDENTI UPISANI NA VISOKA UČILIŠTA PREMA STUDIJU I GODINI STUDIRANJA U AK.G. 2014./2015.
STUDENTS ENROLLED IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION, BY YEARS AND TYPE OF STUDY, 2014/2015 ACADEMIC YEAR

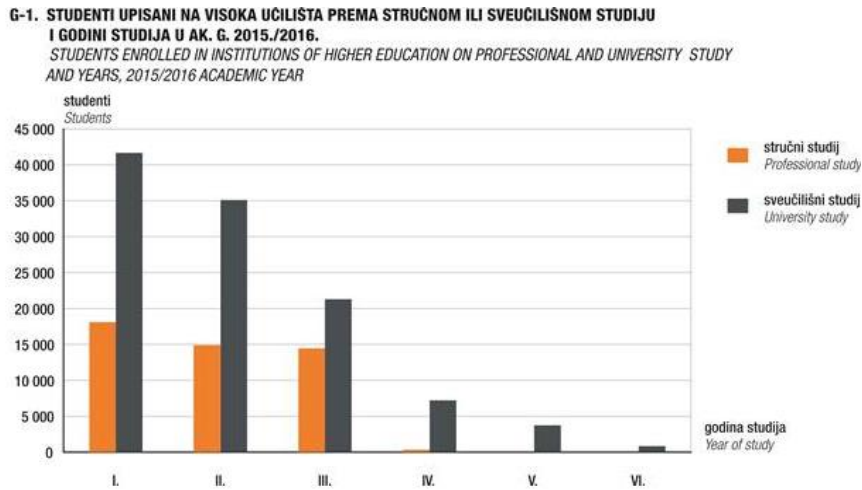

Izvor: Državni zavod za statistiku- Broj upisanih studenata na sveučilišni i stručni studij u zimskom semestru ak.god 2014./15.

Dostupno: <http://www.dzs.hr/> (18.8.2016.)

Grafikon 7. Broj upisanih studenata prema vrsti visokih učilišta za godinu 2015./16.

Izvor: Državni zavod za statistiku- Broj upisanih studenata na sveučilišni i stručni studij u zimskom semestru ak.god 2015./16.

Dostupno: <http://www.dzs.hr/> (18.8.2016.)

Iz gore navedenih grafikona vidljivo je kako se ipak puno veći broj studenata upisuje sveučilišni studij iako je broj upisa na veleučilišni studij u porastu. Broj upisanih studenata ukupno u 2015./16. je veći nego u prethodnoj navedenoj godini u drugom grafikonu što znači da se sve više studenata opredjeljuje za studiranje nego za rad nakon srednjoškolskog obrazovanja. „Prednost stručnih studija ogleda se u programima kraćeg trajanja usmjerenim na trenutne potrebe tržišta rada kojima će se studenti tih studija, ako ih završe u zahtijevanom roku, moći brzo prilagoditi.“ (Krivačić D., 2010., str. 123.)

6. ZAKLJUČAK

„Obrazovanje je danas u bitnome određeno vladavinom moderne znanosti“ (*Barbarić, 2011., str.53.*). Kako bi općenito društvo moglo funkcionirati potrebno je pružiti mu određeno obrazovanje, kroz osnovnoškolsko i srednješkolosko obrazovanje osoba stječe predznanje koje će kasnije implementirati kroz visokoškolsko obrazovanje. Institucije koje se brinu za nadzor i provođenje kvalitetnog visokoškolskog obrazovanja su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za znanost i visoko obrazovanje te visoka učilišta koja predstavljaju ključ i mjesto gdje osoba stječe potrebno znanje. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta predstavlja nadležno tijelo koje se brine o sustavu odgoja, obrazovanja, znanosti i sporta te istovremeno pruža podršku u materijalnom i financijskom smislu. Svoje ciljeve postiže kroz operativne i strateške planove. Agencija za znanost i visoko obrazovanje se brine za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju a to pruža kroz razne inovativne procese preko kojih pokušava napraviti pozitivne promjene u znanstvenom i obrazovnom procesu. Zakonodavni okvir Agencije za znanost i visoko obrazovanje temelji se na Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju i Zakonu o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija. Agencija također provodi priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija. Institucije u znanosti su znanstveni instituti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, znanstveni kolaborativni program, znanstveni centar izvrsnosti i znanstveno tehnologijski park. Visoka učilišta predstavljaju temelj gdje se „gradi“ visoko obrazovanje. Visoka učilišta u Republici Hrvatskoj su sveučilište sa svojim sastavnicama, veleučilište i visoke škole. Visoka učilišta prema vlasničkoj strukturi mogu biti javna i privatna, u Republici Hrvatskoj dominiraju javna visoka učilišta te je broj studenata na javnim visokim učilištima puno veći od onog na privatnim. Sveučilište provodi najmanje dva znanstvena ili umjetnička studija kroz svoje sastavnice: fakultete, umjetničke akademije, odjele, institute i druge sastavnice. Veleučilišta i visoke škole izvode stručne studije iz najmanje 3 različitih studijskih programa i 3 različitih polja i ne može imati sastavnice. U Republici Hrvatskoj prema vrsti visokih učilišta prevladavaju studenti na sveučilišnim studijima te prema mjestu se najviše veleučilišta nalazi u gradu Zagrebu. Institucije u znanosti i visokom

obrazovanju imaju ključnu ulogu općenito u ustrojavanju i nadzoru nad provođenjem i osiguravanjem kvalitete u visokom obrazovanju.

LITERATURA

Knjige:

1. Barbarić, D. (2011.) *Čemu obrazovanje: razmatranja o budućnosti sveučilišta*, Matica Hrvatska, Zagreb
2. Buratović V. (2010.) *Rajski studij: Vrhunsko visoko obrazovanje*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb
3. Lazibat, T. (2005.) *Sustavi upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju*, Sinergija-nakladništvo, Zagreb

Internet:

4. Krivačić D. (2010.) *Poslovna strategija veleučilišta i visokih škola*, (posjećeno 24.7.2016.)
5. Kukić D. (2013.) *Sveučilište kao tvrđava*, (posjećeno 3.8.2016.)
6. Europska komisija (2015) *Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2015 Hrvatska*,
http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_hr.htm
(posjećeno 29.7.2016.)
7. Ortega J., Gasset (2010), *Misija Sveučilišta*
<https://www.scribd.com/document/221212362/Jose-Ortega-y-Gasset-Misija-sveu%C4%8Dili%C5%A1ta> (posjećeno 9.8.2016.)
8. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta,
<http://public.mzos.hr/> (posjećeno 26.7.2016.)
9. Agencija za znanost i visoko obrazovanje
<https://www.azvo.hr/hr/> (posjećeno 29.7.2016.)
10. Državni zavod za statistiku,
<http://www.dzs.hr/> (posjećeno 18.8.2016.)
11. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja,
<https://www.ncvvo.hr/> (posjećeno 23.7.2016.)

Zakoni:

12. *Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15.
13. *Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*, NN 45/09
14. *Zakon o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija*, NN 158/03, 198/03, 138/06, 45/11
15. *Zakon o agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih*, NN 24/10
16. *Zakon o proračunu*, NN 87/08, 136/12, 15/15
17. *Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministva i drugih središnjih tijela državne uprave*, NN 150/11, 22/12, 39/13, 125/13, 148/13
18. *Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti*, NN 34/91, 43/96, 150/02, 65/09

POPIS SHEMA, SLIKA, TABLICA, GRAFIKONA

Popis shema:

1. Ustroj Ministarstva obrazovanja, znanosti i sporta RH.....8
2. Agencija za znanost i visoko obrazovanje-organizacijska struktura.....13

Popis tablica:

1. Ukupan broj studenata po tipu studija i tipu visokih učilišta.....30

Popis grafikona:

1. Znanstvene organizacije upisane u upisnik.....21
2. Podjela visokih učilišta prema tipu.....27
3. Javna i privatna visoka učilišta..... .28
4. Broj studenata stručnih studija po tipu visokih učilišta.....31
5. Broj studenata sveučilišnih studija po tipu visokih učilišta.....32
6. Broj upisanih studenata prema vrsti visokih učilišta za godinu 2014./15. 41
7. Broj upisanih studenata prema vrsti visokih učilišta za godinu 2015./16. 41

Popis slika:

1. Strategija Agencije za znanost i visoko obrazovanje 2016.-2020. 15

SAŽETAK

Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uređuju se sustavi znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. Institucije koje su ključne za znanost i visoko obrazovanje su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Znanstveni instituti, Hrvatska Akademija znanosti i umjetnosti, znanstveni centar izvrsnosti, Znanstveno tehnologijski park te visoka učilišta. Ministarstvo je državno nadležno tijelo za sustav odgoja, obrazovanja, znanosti. Sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj sastoji se od predškolskog odgoja, osnovnog obrazovanja (obavezno i besplatno), srednjoškolskog obrazovanja (preduvjet za nastavak školovanja i visoke naobrazbe). Agencija promiče važnost osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti s ciljem trajnog unapređivanja kvalitete rada visokih učilišta, znanstvenih organizacija i cjelokupnog visokoobrazovnog i znanstvenog sustava. Visoka učilišta su sveučilište te fakultet i umjetnička akademija u njegovu sastavu, veleučilište i visoka škola. U Republici Hrvatskoj trenutno djeluje 119 visokih učilišta i registrirano je 182 pravne osobe u znanosti. Visoka učilišta mogu prema vlasničkoj strukturi biti privatna i javna. Sveučilišni studiji osposobljavaju studente za obavljanje poslova u znanosti i visokom obrazovanju, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito. Veleučilišta i visoka škola osnivaju se radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja organizacijom i izvođenjem stručnih studija. Upravljačku strukturu Sveučilišta čine tijela rektor, senat i sveučilišni savjet. Sveučilišno obrazovanje obuhvaća preddiplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij, poslijediplomski sveučilišni studij. Veleučilišta i visoke škole imaju kao tijela dekana, stručno vijeće, upravno vijeće, druga stručna i savjetodavna tijela. Stručno obrazovanje obuhvaća kratki stručni studij, preddiplomski studij te specijalistički diplomski stručni studij.

Ključne riječi: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za znanost i visoko obrazovanje, institucije u znanosti, institucije u visokom obrazovanju

SUMMARY

The Scientific Activity and Higher Education Act is the Croatian law which regulates the systems of scientific activity and higher education. The key institutions for science and high education are Ministry of science, education and sports, Agency for science and higher education, Scientific institutes, Croatian Academy of Sciences and Arts, Scientific Center of Excellence, Science and Technology Park and higher education institutions. The Ministry is the government competent body for system of training, education, science and sports. The educational system in the Republic of Croatia consists of the following: preeschool, elementary, secondary and higher education. The Agency for science and higher education is promoting the importance of providing quality high education with the aim of permanently ensurement of quality in the higher education institutions and science organisations. Higher education institutions in Croatia are universities and their constitues which are faculties and academies of arts, polytechnics and colleges. Currently there are in Croatia 119 higher education institutions which can be by category public and private institutions. University study programmes qualify students to work in science and higher education, private and public sector and society in general, as well as to develop and apply scientific and professional knowledge. Professional study programmes provide students with an appropriate level of knowledge and skills required to work in applied professions, as well as a direct integration in the working process. The managing structure of a university is provided by the rector, senate and university council. University study programmes have three levels: undergraduate, graduate and postgraduate. Professional study programmes are split into: short professional studies, undergraduate professional studies, and specialist graduate professional studies. Polytechnics and colleges have their managment structure.

Key words: Ministry of Science, higher education and sports, Agency for science and higher education, scientific institutions, higher education institutions

